



## TÁJÉKOZTATÓ

### A MACONKAI VÍZTÁROZÓ ÉS TÓRENDSZERE VÍZMINŐSÉGI ÁLLAPOTÁRÓL, AZ ELVÉGZETT ÉS FOLYAMATBAN LÉVŐ MŰSZAKI BEAVATKOZÁSOKRÓL, VALAMINT A III. TÓRÉSZLET RÉSZLEGES HALPUSZTULÁSÁNAK EGYENLEGÉRŐL

*Augusztus 21-i keltezésű tájékoztatónkban beszámoltunk arról a kritikus vízminőségi helyzetről, amely a tórendszer III. tórészletén részleges halpusztulást okozott. Időközben a sikeres védekezés eredményeként a halpusztulás megszűnt, stabilizálódott a vízminőség és folyamatban van a vízpótlás is. A hiteles tájékoztatás érdekében, az eddigi adatok alapján a BSHE újra ismerteti a jelenlegi helyzetet, s egyben jelzi, hogy valamennyi médiumot e formában kívánja tájékoztatni, kérve a tájékoztató szövegének pontos, elfogulatlan átvételét.*

A halpusztulás észlelése után haladéktalanul megkezdődött a védekezés, a műszaki beavatkozások megszervezése, majd augusztus 20-án délután az azonnal elrendelt III. tórészleti helyi horgászati tilalommal egyidejűleg azonnal megkezdődött a védekezés. Első ütemben két vízforgató került telepítésre, illetve motorcsónakkal is mozgatva lett a teljes vízfelület. A második ütemben a II. tórészlet és a III. tórészlet zsilipjének kinyitására került sor, ekkor a halrácsok kivételével a halszöktetés is lehetővé vált, továbbá itt egy áttemelő szivattyú is beüzemelésre került. A harmadik ütemben a szintén kritikusan alacsony vízállással rendelkező előtározóból a II. tórészleten keresztül megkezdődött a részleges vízpótlás is, mintegy 10.000 köbméter víz biztosításával. Péntek éjjeltől vasárnap estig a beüzemelt gépek működtetése, a keletkező haltetemek összegyűjtése mellett a folyamatos kárenyhítési tevékenység részeként több mázsa őshonos hal került sikeresen áttelepítésre a II. tórészletbe.

Észlelve a váratlanul bekövetkezett rendkívüli helyzetet, a Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatóság (KDV-VIZIG) augusztus 22-én, hétfőn I. fokú vízminőség-védelmi készültséget vezetett be, majd azt keddtől III. fokúra emelte. Ezen esetben a hatályos jogszabályok szerint a védekezési feladatok elvégzése már a KDV-VIZIG feladata, ideértve a vízpótlás megszervezését, végrehajtását is. A vízügyi szakemberek azonnal meg is kezdték a Mátraszelei-víztározóra a szivattyú telepítését, illetve a III. tórészletre egy speciális levegőztető berendezés beállítását. A BSHE szintén beüzemelt egy újabb szivattyút a II. és III. tórészlet vízkészletének gyorsított átcserélésére.

Az összehangolt, gyors és hatékony beavatkozások eredményeként hétfőtől (08.22.) megszűnt a haltetemek megjelenése, így kedden (08.23.) sor kerülhetett a begyűjtött tetemeknek az ATEV debreceni telephelyére történő elszállítására. A mérlegelt nettó súly végül 2120 kg volt, ez a becsült III. tórészleti halállomány 13,5%-a. A tetemek mintegy 60%-át (kb. 1250 kg) különféle keszeg tette ki, 10 dkg körüli átlagsúly mellett. Elpusztult továbbá kb. 5 mázsa harcsa (25%), ebből a fellelt 6 db nagytestű példány 250 kg-ot tett ki. A süllőállomány vesztesége kb. 200 kg (10%), ez döntően 1,5-2,5 kg közötti egyedeket jelentett. A maradék 170 kg veszteségből közel 1 mázsa busa, a többi amur, ponty és néhány egyéb halfaj egyede volt. Az elpusztult állomány tömeg szerinti pótlási értéke a számítások alapján nettó 2,9 millió forint.

A folytatásban a KDV-VIZIG 2022. augusztus 23-án megkezdte a levegőztetést, majd 2022. augusztus 24-én reggel a Mátraszelei-víztározóból (Mizserfai-tározó) történő szivattyúzásos vízpótlást, mely azóta is folyamatos.

A havária-helyzet hatékony kezelése érdekében az első alkalommal szükségessé vált a Homokterenyei-tóból történő eseti vízpótlás is, mert a Mátraszelei-víztározó jelenlegi vízszintje az aszály miatt szintén alacsonyabb az ilyenkor megszokottnál. A lakosság tegnapi, helyszíni és hiteles tájékoztatása, majd a képviselő-testület ülése, illetve azon hozott felelős határozata alapján a mai napon, augusztus 26-án innen megkezdődött is a szivattyúzás.

Mindkét esetben a Zagyva medre a vízzállítási útvonal, s maga a száraz meder feltöltése, feltöltődése is több ezer köbméter vizet vett igénybe.

Mivel azonban mindig, de a nehéz pillanatokban különösen fontos az objektív tájékoztatás, ezért érdemes újra rögzíteni a következő tényeket. A halpusztulás a hét (7) tőegységből csak egyet érintett, azt is részlegesen.

A Maconkai-víztározóból a víz továbbengedése a hatályos üzemeltetési szabályzatnak megfelelően, ivóvíz célú felhasználás (nyersvíz biztosítása talajvíz-dúsítás) céljából, maximálisan 4000 köbméter/nap mennyiségben a helyi Vízmű részére továbbra is folyamatos, így a most megvalósuló beavatkozásokkal időt lehet nyerni, de a végleges megoldás tartós csapadék, vagy a vízkivétel időleges kiváltása nélkül jelenleg nem elképzelhető. A rendelkezésre álló vízkészletek hatékony gazdálkodása érdekében a KDV-VIZIG megkereste a Heves Megyei Vízmű Zrt.-t, hogy nyilatkozzon az aktuálisan elégséges mértékű vízmennyiségről a bátonyterenyi felszíni vízkivételének szempontjából. Állásfoglalásuk alapján a továbbengedett vízmennyiséget nem áll módunkban csökkenteni. A jelenlegi aszályos időszakban így ma már csak a vízmű részére engedélyben meghatározott vízmennyiség kerül továbbadásra, mert a jogszabályban meghatározott – általunk az illetékes természetvédelmi hatósággal szintén felülvizsgáltatni kívánt – ökológiai vízigényt sem tudja már ezen felül a KDV-VIZIG biztosítani.

Tudni kell azt is, hogy ha az élővilág és benne a halállomány Maconkán megsemmisül, akkor – túl a sok százmillió káron – a vízminőség-változás okán természetesen a víz ivóvíz-előállítás célú felhasználása is azonnal ellehetetlenül.

Látva a közösségi fórumok egyes ismerethiányból fakadó, öncélú, vagy szándékosan hangulatkeltő posztjait ismét jelezzük, nem tarjuk méltányosnak, hogy a térségi vízminőséget és a vízellátási biztonságot valós tényekre, bizonyítékokra történő egyidejű alapozás nélkül bárki „egy az egyben” összekösse a maconkai horgászattal, vagy az egyes horgászati technikákkal. Bátonyterenye ivóvíz-ellátási és vízminőségi kérdése a több száz helyi lakos egyesületi tag okán számunkra is létkérdés, éppen ezért képviseljük a valódi közérdeket és teszünk áldozatokat annak érdekében, hogy mindenki számára hosszú távú, megnyugtató megoldás születhessen.

Mivel az aszály már évek óta a mindennapok része a térségben is, ezért a jövőt illetően a vízellátás biztonsága, valamint az újabb, potenciális vis maior esetek megelőzése és kezelése érdekében kiemelten fontosnak tarjuk már a közeli jövőben a Felső-Zagyva biodiverzitás biztonsága, vízmegtartása és okszerű vízhasznosítása, kapcsoltan vízszabályozása, a kapcsolódó turisztikai fejlesztések megalapozása (együtt: vízrendezés) érdekében az új műszaki és szabályozási megoldások kialakítását és a szükséges fejlesztések elvégzését.

E vízrendezési megoldás számunkra is legfontosabb része az egészséges ivóvíz, a biztonságos ivóvíz-ellátás biztosítása, majd a teljes Felső-Zagyva és vizei okszerű, komplex jóléti célú fejlesztése, hasznosítása és természeti értékeinek megőrzése az e vizekhez kilátogató jelentős számú helyi állampolgár és a turisták nyugalma, hasznos szabadidő-eltöltése, rekreációja, szórakozása érdekében.

Ezúton is köszönjük a helyi összefogást, a védekezésben, a haltetek összegyűjtésében résztvevő munkatársak és önkéntes horgásztársak önzetlen segítségét, a KDV-VIZIG szakembereinek gyors és hatékony beavatkozását, a vízpótlás bázisain működő horgászszervezetek és Mátraterenye lakosainak, Önkormányzatának megértését, akik munkájukkal, vagy éppen a helyzet elfogadásával segítették, illetve segítik a Maconkát fenyegető ökológiai katasztrófa megelőzését, egyben Bátonyterenye, Rákóczibánya és Mátraverébély esetében az ivóvízellátás biztosítását is. Köszönjük mindenkinek, aki meghallgatta a „másik oldalt”, annak érveit is és még hisz a szolidaritásban, a térségi közösségi összefogás erejében.

A BSHE ezúton is kinyilvánítja, hogy a Felső-Zagyva komplex vízrendezése, mint célprojekt tárgyában együtt kíván működni a térség valamennyi önkormányzatával, civil szervezetével, az illetékes hivatalokkal, hatóságokkal és ennek érdekében felkérte a térségi országgyűlési képviselőt a társadalmi egyeztetés mielőbbi elindítására.

*Maconka, a Felső-Zagyva és annak valamennyi vízterülete élni akar, majd a helyi közösségek és az ide látogatók szerteágazó rekreációs igényeinek kiszolgálása érdekében tovább épülni-szépülni is szeretne és mi mindent meg is fogunk tenni mindezért a közös jövőnk érdekében!*

\*\*\*

**BSHE Elnöksége**

*Bátonyterenye, 2022. augusztus 26. 14:30*